

СХВАЛЕНО
Протокол засідання
педагогічної ради
Прикарпатського
військово-спортивного ліцею
Івано-Франківської обласної ради
від 30.08.2023 №1

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ начальника
Прикарпатського
військово-спортивного ліцею
Івано-Франківської
обласної ради
від 31.08.2023 № 184/02-02-од

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА

**Прикарпатського
військово-спортивного ліцею
Івано-Франківської обласної ради
на 2023/2024 навчальний рік**

НАДВІРНА
2023

РОЗДІЛ I. Вступ

- 1.1 Загальні положення
- 1.2 Нормативно-правове забезпечення
- 1.3 Структурні підрозділи
- 1.4 Очікувані результати навчання здобувачів освіти ліцею

РОЗДІЛ II. Мета та завдання ліцею

- 2.1 Вимоги до осіб, які здобувають базову середню освіту та профільну середню освіту
- 2.2 Цілі та завдання освітнього процесу
- 2.3 Структура ліцею

РОЗДІЛ III. Особливості освітнього процесу

- 3.1 Зміст освіти у ліцеї
- 3.2 Особливості організації освітнього процесу та застосованих у ньому педагогічних технологій
- 3.3 Модель випускника Прикарпатського військово-спортивного ліцею Івано-Франківської обласної ради

РОЗДІЛ IV. Освітній процес

- 4.1 Навчальний план та його обґрунтування
- 4.2 Форми організації освітнього процесу
- 4.3 Опис та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти

РОЗДІЛ V. Шляхи реалізації освітньої програми

РОЗДІЛ VI. Програмно-методичне забезпечення освітньої програми

РОЗДІЛ VII. Прикінцеві положення

РОЗДІЛ І

1.1 Загальні положення

Освітня програма Прикарпатського військово-спортивного ліцею Івано-Франківської обласної ради на 2023/2024 навчальний рік містить комплекс освітніх компонентів, спланованих та організованих для досягнення здобувачами освіти визначених цією програмою очікуваних результатів навчання. Також освітня програма передбачає виховання і соціалізацію особистості, яка здатна до життя в суспільстві та цивілізованій взаємодії, має прагнення до самовдосконалення і навчання впродовж життя, готова до свідомого життєвого вибору, самореалізації, відповідальності, громадянської активності, захисту України та дій в умовах надзвичайних ситуацій, трудової діяльності. Для досягнення відповідного рівня обов'язкових результатів навчання та сформованих компетентностей ліцеїстів відповідно до їх інтересів і профілю навчання, формування у них цінностей та особистих якостей, що забезпечують розвиток військової культури, академічну доброчесність і готовність до подальшого проходження служби у секторі безпеки і оборони України, визначених Державним стандартом базової і повної загальної середньої освіти, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 року № 1392 та Стандартом спеціалізованої освіти військового спрямування для військових (військово-морських, військово-спортивних) ліцеїв, ліцеїв із посиленою військово-фізичною підготовкою, затвердженим наказом Міністерства оборони України від 02 липня 2021 року № 188.

Відповідно до ст. 4 Закону України «Про повну загальну середню освіту» Прикарпатський військово-спортивний ліцей Івано-Франківської обласної ради має два рівні:

- базова середня освіта – другий рівень повної загальної середньої освіти (8-9 навчальні взводи, протягом двох років навчання). На даному рівні здійснюється допрофільна підготовка, формується у ліцеїстів готовність до подальшого здобуття загальної середньої освіти військово-спортивного профілю;

- профільна середня освіта – третій рівень повної загальної середньої освіти (10-11 навчальні взводи, протягом двох років навчання). На третьому рівні здійснюється поглиблена допрофесійна підготовка військового спрямування, необхідна для подальшого навчання у закладах вищої військової освіти.

Особлива увага при реалізації Освітньої програми у 2023/2024 н.р. буде приділятися безпеці всіх учасників освітнього процесу ПВСЛ.

1.2 Нормативно-правове забезпечення

Освітня програма Прикарпатського військово-спортивного ліцею Івано-Франківської обласної ради розроблена на виконання:

- Закону України «Про освіту»,
- Закону України «Про повну загальну середню освіту»,

- Закону України «Про внесення змін до деяких законів України в сфері освіти щодо врегулювання окремих питань освітньої діяльності в умовах воєнного стану» (№7325 від 28.04.2022),
- Закону України «Про забезпечення функціонування української мови як державної»;
- Указу Президента України від 16 березня 2022 року № 143 «Про загальнонаціональну хвилину мовчання за загиблими внаслідок збройної агресії Російської Федерації проти України»;
- постанови Кабінету Міністрів України від 30.06.2021 року №672 «Про затвердження Положення про військовий (військово-морський, військово-спортивний) ліцей, ліцей з посиленою військово-фізичною підготовкою»;
- постанови Кабінету Міністрів України від 28 липня 2023 року №782 «Про початок навчального року під час дії воєнного стану в Україні»;
- Санітарного регламенту для закладів загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства охорони здоров'я України від 25.09.2020 №2205, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 10 листопада 2020 р. за №1111/35394;
- Державного стандарту базової та повної загальної середньої освіти (затвердженого Постановою КМУ від 23 листопада 2011 року №1392);
- Стандарту спеціалізованої освіти військового спрямування для військових (військово-морських, військово-спортивних) ліцеїв, ліцеїв із посиленою військово-фізичною підготовкою (затвердженого наказом Міністерства оборони України від 02 липня 2021 року № 188);
- відповідно до Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти II ступеня (наказ МОН України від 20.04.2018 №405 «Про затвердження типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти II ступеня»);
- відповідно до Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти III ступеня (наказ МОН України від 20.04.2018 №408 в редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 28.11.2019 № 1493 «Про затвердження типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти III ступеня»).

1.3 Структурні підрозділи

Структурно освітня програма ліцею – це сукупність освітніх програм II-III рівнів навчання (базової загальної середньої освіти та профільної загальної середньої освіти).

Загальний обсяг навчального навантаження для ліцеїстів 8-9-х навчальних взводів (далі – н.в.) складає: для 8-х н.в. – 1207,5 годин/навчальний рік, для 9-х н.в. – 1260 годин/навчальний рік, для 10-х н.в. – 1330 годин/навчальний рік, для 11-х н.в. – 1330 годин/навчальний рік.

Повна загальна середня освіта Прикарпатського військово-спортивного ліцею має два рівні освіти, визначені нормативно-правовою базою України:

- базова середня освіта тривалістю два роки (8-9 клас);

- профільна середня освіта тривалістю два роки (10-11 клас).

Враховуючи військово-спортивний профіль навчання збережено наступність – програма III рівня базується на програмі II рівня навчання.

Окремим розділом «Освітньої програми» (розділ 4) є «Навчальний план», який схвалюється педагогічною радою ліцею та затверджується начальником ліцею до 01 вересня поточного навчального року.

Навчальні плани II та III ступенів передбачають реалізацію освітніх галузей базового навчального плану Державного стандарту через окремі предмети і курси за вибором. Вони охоплюють інваріантну складову, яка є спільною для всіх закладів загальної середньої освіти незалежно від підпорядкування і форм власності, та варіативну складову, що є компонентом, який задовольняє освітні потреби здобувачів освіти та їх батьків. Відповідно до Стандарту спеціалізованої освіти військового спрямування (п.2 розділу II наказу Міністерства оборони України від 02.07.2021 року №188) освіта ліцею орієнтована на формування в ліцеїстів прагнення до оволодіння військовими знаннями, уміннями та навичками, відповідного рівня військово-прикладної фізичної підготовки, дбайливого ставлення до особистого, соціального здоров'я, готовності брати відповідальність за прийняті рішення, співпрацювати з іншими, конструктивно керувати емоціями, дотримуватися здорового способу життя.

Повнота базової та профільна освіта забезпечуються реалізацією як інваріантної, так і варіативної складових, які фінансуються з бюджету.

Відповідно до наказів МОН України від 20.04.2018 року №405, №406 та від 28.11.2019 №1493, наказу Міністерства оборони України від 02.07.2021 року №188 «Про затвердження Стандарту спеціалізованої освіти військового спрямування для військових (військово-морських, військово-спортивних) ліцеїв, ліцеїв із посиленою військово-фізичною підготовкою» (п.2 розділу III), враховуючи військово-спортивний профіль ліцею, здійснено перерозподіл годин між освітніми галузями інваріантної складової на користь вивчення навчальних предметів військового спрямування: за рахунок зменшення кількості годин трудового навчання, зарубіжної літератури, хімії, фізики збільшено кількість годин на підсилення математики (8-9 н.в.), іноземної мови (10-11 н.в.), історії України (11 н.в.), фізичної культури (8-11 н.в.), Захисту України (10-11 н.в.). Розподіл годин на вивчення тієї чи іншої теми навчальної програми здійснюється вчителем самостійно, фіксується у календарно-тематичному плані, який погоджується заступником директора з навчальної роботи. Вчитель зазначає проведені уроки у частині класного журналу, яка відведена для предмета, на підсилення якого використано зазначені години.

Враховуючи індивідуальні запити та інтереси здобувачів освіти, військово-спортивний профіль ліцею, варіативна складова робочих навчальних планів використовується на:

– запровадження курсів за вибором, що розширюють обрану закладом освіти спеціалізацію: Захист України (8-9 н.в.); українознавство (8-9 н.в., 11 н.в.);

– факультативні заняття: основи християнської етики (8-11 н.в.); синтаксис складного речення (9 н.в.); стилістика сучасної української мови (11 н.в.).

Навчальний план Прикарпатського військово-спортивного ліцею зорієнтований на роботу за 6-денним навчальним тижнем. Відповідно до Постанови КМУ від 28.07.2023 року №782 «Про початок навчального року під час воєнного стану в Україні» встановлена тривалість з 01.09.2023 року по 28.06.2024 року. Навчання семестрове (I та II семестр). Тривалість навчального заняття – 45 хвилин.

Відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 20.02.2002 № 128 «Про затвердження Нормативів наповнюваності груп дошкільних навчальних закладів (ясел-садків) компенсуючого типу, класів спеціальних загальноосвітніх шкіл (шкіл-інтернатів), груп подовженого дня і виховних груп загальноосвітніх навчальних закладів усіх типів та Порядку поділу класів на групи при вивченні окремих предметів у загальноосвітніх навчальних закладах», зареєстрованого в Міністерстві юстиції України від 6 березня 2002 року за № 229/6517 (зі змінами) при вивченні української мови, іноземних мов, при проведенні занять з фізичної культури (при умові наповнюваності навчального взводу кількістю 28 осіб), інформатики (при умові наповнюваності навчального взводу кількістю більше 16 осіб) взводи діляться на дві групи.

Прикарпатський військово-спортивний ліцей Івано-Франківської обласної ради працює в режимі повного дня, таблиця розподілу навчального часу, передбаченого на додаткове опрацювання навчальних дисциплін у другій половині дня схвалюється педагогічною радою ліцею та затверджується начальником ліцею щорічно до 01 вересня поточного навчального року. Кількість часу для додаткового опрацювання для кожного навчального взводу не перевищує норми, визначені наказом Міністерства охорони здоров'я України від 25.09.2020 № 2205 (зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 10.11.2020 року за №1111/35394) «Про затвердження Санітарного регламенту для закладів загальної середньої освіти» у частині виконання домашніх завдань.

Відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 року № 1392 «Про затвердження Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти» години фізичної культури не враховуються при визначенні гранично допустимого навантаження здобувачів освіти.

1.4 Очікувані результати навчання здобувачів освіти

Здобуття освіти у ліцеї спрямоване на формування в ліцеїстів життєво необхідних знань, умінь і навичок щодо забезпечення розвитку військової культури; дій в умовах надзвичайних ситуацій; готовності подальшого проходження служби у секторі безпеки і оборони України; забезпечення

академічної доброчесності; готовності брати відповідальність за прийняті рішення; здатності співпрацювати з іншими; дотримання здорового способу життя.

В основу обов'язкових результатів навчання ліцеїстів покладено ключові компетентності та уміння, визначені статтею 12 Закону України «Про освіту», державними стандартами базової та профільної середньої освіти та Стандартом спеціалізованої освіти військового спрямування:

- вільне володіння державною мовою;
- здатність спілкуватися іноземними мовами;
- математична компетентність;
- компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій;
- інноваційність;
- екологічна компетентність;
- інформаційно-комунікаційна компетентність;
- навчання впродовж життя;
- громадянські та соціальні компетентності, пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, з усвідомленням рівних прав і можливостей;
- культурна компетентність;
- підприємливість та фінансова грамотність;
- знання основ нормативно-правового забезпечення оборони України, цивільного захисту населення та особистої безпеки людини;
- засвоєння основ захисту України, цивільного захисту населення, домедичної допомоги;
- здатність визначати і оцінювати власні потреби та ресурси для розвитку компетентностей;
- планування майбутнього;
- спроможність навчатися і працювати в колективі та самостійно;
- уміння аналізувати та оцінювати доказовість та вагомість аргументів у судженнях;
- уміння розпізнавати спроби маніпулювання даними;
- здатність обирати способи розв'язання проблем на основі розуміння причин та обставин, які призводять до їх виникнення;
- уміння досягати поставлених цілей з прогнозуванням та урахуванням можливих ризиків та наслідків;
- здатність мислити критично;
- здатність доброчесно використовувати чужі ідеї та їх допрацьовувати;
- застосування власних знань для створення нових об'єктів, ідей;
- морально-психологічна готовність до захисту України;
- здатність регулювати власні емоції;
- створення власних висловлювань (в усній та письмовій формах) на військову тематику;
- презентація результатів власної діяльності;

– участь у дискусіях.

Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті та Стандарті спеціалізованої освіти військового спрямування, визначено завдання, які має реалізувати педагог у рамках кожної освітньої галузі. Результати навчання повинні робити внесок у формування ключових компетентностей здобувачів освіти.

Вимоги до компетентностей та результатів навчання ліцеїстів відповідно до Державних стандартів освіти

Ключові компетентності	Компоненти
Спілкування державною (і рідною — у разі відмінності) мовами	Уміння: ставити запитання і розпізнавати проблему; міркувати, робити висновки на основі інформації, поданої в різних формах (у текстовій формі, таблицях, діаграмах, на графіках); розуміти, пояснювати і перетворювати тексти задач (усно і письмово), грамотно висловлюватися рідною мовою; доречно та коректно вживати в мовленні термінологію з окремих предметів, чітко, лаконічно та зрозуміло формулювати думку, аргументувати, доводити правильність тверджень; уникнення невнормованих іншомовних запозичень у спілкуванні на тематику окремого предмета; поповнювати свій словниковий запас. Ставлення: розуміння важливості чітких та лаконічних формулювань. Навчальні ресурси: означення понять, формулювання властивостей, доведення правил, теорем
Спілкування іноземними мовами	Уміння: здійснювати спілкування в межах сфер, тем і ситуацій, визначених чинною навчальною програмою; розуміти на слух зміст автентичних текстів; читати і розуміти автентичні тексти різних жанрів і видів із різним рівнем розуміння змісту; здійснювати спілкування у письмовій формі відповідно до поставлених завдань; використовувати у разі потреби невербальні засоби спілкування за умови дефіциту наявних мовних засобів; ефективно взаємодіяти з іншими усно, письмово та за допомогою засобів електронного спілкування. Ставлення: критично оцінювати інформацію та використовувати її для різних потреб; висловлювати свої думки, почуття та ставлення; адекватно використовувати досвід, набутий у вивченні рідної мови та інших навчальних предметів, розглядаючи його як засіб усвідомленого оволодіння іноземною мовою; обирати й застосовувати доцільні комунікативні стратегії відповідно до різних потреб; ефективно користуватися навчальними стратегіями для самостійного вивчення іноземних мов. Навчальні ресурси: підручники, словники, довідкова література, мультимедійні засоби, адаптовані іншомовні тексти.
Математична компетентність	Уміння: оперувати текстовою та числовою інформацією; встановлювати відношення між реальними об'єктами навколишньої дійсності (природними, культурними, технічними тощо); розв'язувати задачі, зокрема практичного змісту; будувати і досліджувати найпростіші математичні моделі реальних об'єктів, процесів і явищ, інтерпретувати та оцінювати результати; прогнозувати в контексті навчальних та

	практичних задач; використовувати математичні методи у життєвих ситуаціях. Ставлення: усвідомлення значення математики для повноцінного життя в сучасному суспільстві, розвитку технологічного, економічного й оборонного потенціалу держави, успішного вивчення інших предметів. Навчальні ресурси: розв'язування математичних задач, і обов'язково таких, що моделюють реальні життєві ситуації
Основні компетентності у природничих науках і технологіях	Уміння: розпізнавати проблеми, що виникають у довкіллі; будувати та досліджувати природні явища і процеси; послуговуватися технологічними пристроями. Ставлення: усвідомлення важливості природничих наук як універсальної мови науки, техніки та технологій. усвідомлення ролі наукових ідей в сучасних інформаційних технологіях Навчальні ресурси: складання графіків та діаграм, які ілюструють функціональні залежності результатів впливу людської діяльності на природу
Інформаційно-цифрова компетентність	Уміння: структурувати дані; діяти за алгоритмом та складати алгоритми; визначати достатність даних для розв'язання задачі; використовувати різні знакові системи; знаходити інформацію та оцінювати її достовірність; доводити істинність тверджень. Ставлення: критичне осмислення інформації та джерел її отримання; усвідомлення важливості інформаційних технологій для ефективного розв'язування математичних задач. Навчальні ресурси: візуалізація даних, побудова графіків та діаграм за допомогою програмних засобів
Уміння вчитися впродовж життя	Уміння: визначати мету навчальної діяльності, відбирати й застосовувати потрібні знання та способи діяльності для досягнення цієї мети; організувати та планувати свою навчальну діяльність; моделювати власну освітню траєкторію, аналізувати, контролювати, коригувати та оцінювати результати своєї навчальної діяльності; доводити правильність власного судження або визнавати помилковість. Ставлення: усвідомлення власних освітніх потреб та цінності нових знань і вмій; зацікавленість у пізнанні світу; розуміння важливості вчитися впродовж життя; прагнення до вдосконалення результатів своєї діяльності. Навчальні ресурси: моделювання власної освітньої траєкторії
Ініціативність і підприємливість	Уміння: генерувати нові ідеї, вирішувати життєві проблеми, аналізувати, прогнозувати, ухвалювати оптимальні рішення; використовувати критерії раціональності, практичності, ефективності та точності, з метою вибору найкращого рішення; аргументувати та захищати свою позицію, дискутувати; використовувати різні стратегії, шукаючи оптимальних способів розв'язання життєвого завдання. Ставлення: ініціативність, відповідальність, упевненість у собі; переконаність, що успіх команди – це й особистий успіх; позитивне оцінювання та підтримка конструктивних ідей інших. Навчальні ресурси: завдання підприємницького змісту (оптимізаційні задачі)

Соціальна і громадянська компетентності	Уміння: висловлювати власну думку, слухати і чути інших, оцінювати аргументи та змінювати думку на основі доказів; аргументувати та відстоювати свою позицію; ухвалювати аргументовані рішення в життєвих ситуаціях; співпрацювати в команді, виділяти та виконувати власну роль в командній роботі; аналізувати власну економічну ситуацію, родинний бюджет; орієнтуватися в широкому колі послуг і товарів на основі чітких критеріїв, робити споживчий вибір, спираючись на різні дані. Ставлення: ощадливість і поміркованість; рівне ставлення до інших незалежно від статків, соціального походження; відповідальність за спільну справу; налаштованість на логічне обґрунтування позиції без передчасного переходу до висновків; повага до прав людини, активна позиція щодо боротьби із дискримінацією. Навчальні ресурси: завдання соціального змісту
Обізнаність і самовираження у сфері культури	Уміння: грамотно і логічно висловлювати свою думку, аргументувати та вести діалог, враховуючи національні та культурні особливості співрозмовників та дотримуючись етики спілкування і взаємодії; враховувати художньо-естетичну складову при створенні продуктів своєї діяльності (малюнків, текстів, схем тощо). Ставлення: культурна самоідентифікація, повага до культурного розмаїття у глобальному суспільстві; усвідомлення впливу окремого предмета на людську культуру та розвиток суспільства. Навчальні ресурси: математичні моделі в різних видах мистецтва
Екологічна грамотність і здорове життя	Уміння: аналізувати і критично оцінювати соціально-економічні події в державі на основі різних даних; враховувати правові, етичні, екологічні і соціальні наслідки рішень; розпізнавати, як інтерпретації результатів вирішення проблем можуть бути використані для маніпулювання. Ставлення: усвідомлення взаємозв'язку кожного окремого предмета та екології на основі різних даних; ощадне та бережливе відношення до природних ресурсів, чистоти довкілля та дотримання санітарних норм побуту; розгляд порівняльної характеристики щодо вибору здорового способу життя; власна думка та позиція до зловживань алкоголю, нікотину тощо. Навчальні ресурси: навчальні проекти, завдання соціально-економічного, екологічного змісту; задачі, які сприяють усвідомленню цінності здорового способу життя

Вимоги до компетентностей та результатів навчання ліцеїстів спеціалізованої освіти військового спрямування

Обов'язкові вимоги до компетентностей		
	8-9 навчальні взводи	10-11 навчальні взводи
Здатність ліцеїстів застосовувати набуті професійні компетентності		
Знання основ нормативно-правового забезпечення оборони України, цивільного захисту населення та особистої безпеки людини	Знає основні нормативно-правові акти з напряму, вміє на практиці застосовувати набуті знання	Знає основні нормативно-правові акти з напряму, аналізує, узагальнює, оцінює їх значення і вплив на хід історії та політичну ситуацію, вміє на практиці застосовувати набуті знання

Засвоєння основ захисту України, цивільного захисту населення, домедичної допомоги	Має знання з основ, володіє відповідним рівнем військово-прикладної фізичної підготовки, співпрацює з іншими особами для досягнення результату діяльності, спрямованої на збереження безпеки, здоров'я і добробуту	Має знання з основ, володіє відповідним рівнем військово-прикладної фізичної підготовки, демонструє свідоме використання знань для досягнення визначеного результату, визначає шлях для реалізації цілей
Здатність ліцеїстів визначати і оцінювати власні потреби та ресурси для розвитку компетентностей		
Здатність визначати і оцінювати власні потреби та ресурси для розвитку компетентностей	Усвідомлює власні освітні потреби та цінність нових знань і умінь, розуміє важливість навчання впродовж життя, розраховує і використовує ресурси для розвитку компетентностей	Усвідомлює власні освітні потреби та цінність нових знань і умінь, розуміє важливість навчання впродовж життя, розраховує і раціонально використовує ресурси для розвитку компетентностей
Планування майбутнього	Формулює цілі та завдання для власного розвитку, розробляє плани для їх досягнення, моделює власну освітню траєкторію, прогнозує і мінімізує ризики, приймає рішення та оцінює їх ефективність, проектує власну професійну діяльність відповідно до своїх здібностей, переваг і недоліків	Визначає цілі навчальної діяльності способи і засоби їх досягнення, планує та організовує навчально-пізнавальну діяльність, моделює власну освітню траєкторію, працює над самовдосконаленням , адаптується до змінних умов діяльності, здійснює рефлексію власної діяльності
Спроможність навчатися і працювати в колективі та самостійно	Співпрацює з іншими, розуміє і враховує погляди та емоційний стан інших учасників групи; виявляє ініціативність, надає підтримку іншим, за потреби сприяє запобіганню чи вирішенню конфліктів, аналізує під керівництвом педагога доцільність визначених етапів і складеного плану діяльності	Виявляє конструктивну активність і відповідальність за прийняття важливих рішень під час власної групової діяльності, надає підтримку іншим, за потреби сприяє запобіганню чи вирішенню конфліктів, аналізує самостійно доцільність визначених етапів і складеного плану діяльності
Здатність ліцеїстів критично і системно мислити		
Уміння аналізувати та оцінювати доказовість та вагомість аргументів у судженнях	Аналізує, контролює, коригує та оцінює доказовість і вагомість аргументів у судженнях, виявляє готовність визнати помилковість своїх переконань, якщо вони суперечать науковим експериментальним даним, використовує наукові відомості для досягнення мети проектно-технологічної діяльності	Аналізує, контролює, коригує та оцінює доказовість і вагомість аргументів у судженнях, виявляє готовність визнати помилковість своїх переконань, якщо вони суперечать науковим експериментальним даним, критично оцінює наслідки використання сучасних технологій

Уміння розпізнавати спроби маніпулювання даними	Виокремлює очевидну та приховану інформацію, розрізняє об'єктивні факти і суб'єктивні судження, розпізнає деякі прояви маніпулятивних впливів у цифровому середовищі та уникає їх	Визначає якість і достовірність інформації на основі власного досвіду, критично сприймаючи думки інших осіб, розрізняє елементи маніпуляції та пропаганди і уникає їх
Здатність ліцеїстів приймати рішення		
Здатність обирати способи розв'язання проблем на основі розуміння причин та обставин, які призводять до їх виникнення	Виявляє налаштованість та логічне обґрунтування позиції без передчасного переходу до висновків, аналізує за допомогою педагога або іншої особи ситуацію та робить висновки про причини її виникнення, пропонує альтернативні способи розв'язання проблемної ситуації	Аналізує самостійно ситуацію та робить висновки про причини її виникнення, пропонує альтернативні способи розв'язання проблемної ситуації, розробляє і використовує індивідуальні стратегії , які передбачають вибір способів розв'язання проблем та оцінювання результатів
Уміння досягати поставлених цілей з прогнозуванням та урахуванням можливих ризиків та наслідків	Усвідомлює потребу врахування ризиків, аналізує з допомогою вчителя чи інших осіб діяльність групи щодо виконання завдання/розв'язання навчальної/життєвої проблеми, виявляє здатність приймати колективні рішення, оцінювати їх результативність і вплив на громаду, виконує різні ролі в групі	Самостійно аналізує діяльність групи щодо виконання завдання/розв'язання навчальної/життєвої проблеми, несе відповідальність за кінцевий результат власної і групової діяльності, виявляє здатність приймати колективні рішення, оцінювати їх результативність і вплив на громаду, виконує різні ролі в групі
Здатність ліцеїстів продукувати нові ідеї		
Здатність мислити креативно	Генерує ідеї для розв'язання навчальної/життєвої проблеми у воєнній сфері, оцінює можливості їх реалізації, прагне вдосконалювати результати людської діяльності	Виявляє ініціативність, відкритість до нових ідей, впевненість і рішучість під час реалізації власних ідей; визнає свої таланти, здібності, уміння і демонструє їх у праці і творчості, прагне вдосконалювати результати людської діяльності
Здатність добросовісно використовувати чужі ідеї та їх доопрацьовувати	Моделює свою поведінку як активного і відповідального члена громадянського суспільства, який розуміє неприпустимість недобросовісності, виявляє готовність відмовитися від нечесних практик під час доопрацювання чужих ідей	Моделює свою поведінку як активного і відповідального члена громадянського суспільства, який розуміє неприпустимість недобросовісності, виявляє готовність відмовитися від нечесних практик під час доопрацювання чужих ідей

Застосування власних знань для створення нових об'єктів, ідей	Трансформує здобуті знання про матеріали, технології та обладнання у вдосконалення процесу, новий чи покращений продукт (послугу) з новими якостями, що використовуються у практичній діяльності чи новий підхід до реалізації соціальних послуг; адаптація до нагальних потреб суспільства	Трансформує здобуті знання про матеріали, технології та обладнання у вдосконалення процесу, новий чи покращений продукт (послугу), розвиває нові ідеї та можливості для створення технологій (систем) воєнної справи, досліджує та експериментує з інноваційними підходами
Морально-психологічна готовність		
Морально-психологічна готовність до захисту України	Виявляє морально-психологічну готовність та спроможність виконувати покладені на нього завдання, переборювати труднощі та небезпеку у надзвичайних ситуаціях, витримувати психологічне навантаження	Виявляє морально-психологічну готовність та спроможність виконувати покладені на нього завдання, переборювати труднощі та небезпеку у надзвичайних ситуаціях, витримувати психологічне навантаження
Здатність регулювати власні емоції	Виявляє здатність розпізнавати власні емоції та емоційних стан інших, сприймати емоції без осуду, адекватно реагувати на конфліктні ситуації, готовність до пошуку компромісів	Здійснює емоційну саморегуляцію , керує власними емоціями в типових ситуаціях спілкування, характеризує поведінку та причини виникнення емоційного стану, виявляє здатність розпізнавати власні емоції та емоційний стан інших, сприймати емоції без осуду, адекватно реагувати на конфліктні ситуації, готовність до пошуку компромісів
Здатність ліцеїстів ефективно здійснювати комунікацію в усній та письмовій формі		
Створення власних висловлювань (в усній та письмовій формах) на військову тематику	Розуміє військову термінологію, самостійно створює власні висловлювання на військову тематику	Розуміє військову термінологію, самостійно створює власні висловлювання на військову тематику, використовує потрібну інформацію для самостійно визначених цілей
Презентація результатів власної діяльності	Презентує результати власної діяльності, дотримується логіки і структури виступу, наводить переконливі аргументи, відповідає на запитання аудиторії, керує власними емоціями	Презентує результати власної діяльності, чітко дотримується логіки і структури виступу, наводить переконливі аргументи, відповідає на запитання аудиторії, добирає і використовує необхідні вербальні та невербальні засоби для ефективної

		комунікації з урахуванням ситуації спілкування та комунікативних намірів, керує власними емоціями
Участь у дискусіях	Аналізує факти і судження, визначає вплив окремих деталей на слухача, обґрунтовує власну позицію, конструктивно спілкується	Аналізує факти і судження, розуміє підтекст отриманої інформації, обґрунтовує власну позицію, вміє побудувати ефективну комунікацію
Спілкування іноземними мовами	Читає, слухає та розуміє тексти іноземною мовою, створює власні повідомлення	Розуміє усні та письмові повідомлення іноземною мовою, бере участь у спілкуванні, створює власні висловлювання

Наскрізними змістовими лініями, які реалізуються у базовій (8-9 н.в.) та профільній (10-11 н.в.) середній освіті військового спрямування, є екологічна безпека і сталий розвиток, громадянська відповідальність, здоров'я і безпека, підприємливість і фінансова грамотність. Навчальний зміст зазначених ліній інтегрується в навчальні предмети, які вивчають ліцеїсти.

Навчання за наскрізними лініями реалізується насамперед через:

- організацію освітнього середовища – зміст та цілі наскрізних тем враховуються при формуванні духовного, соціального, військово-патріотичного, фізичного середовища освітнього процесу;
- навчальні предмети – виходячи із наскрізних тем при вивченні предмета проводяться відповідні трактовки, приклади і методи навчання, реалізуються міжпредметні зв'язки, взводні, ротні та загальноліцейні проекти.

Наскрізна лінія	Коротка характеристика
Екологічна безпека й сталий розвиток	Формування в учнів соціальної активності, відповідальності та екологічної свідомості, готовності брати участь у вирішенні питань збереження довкілля і розвитку суспільства, усвідомлення важливості сталого розвитку для майбутніх поколінь. Проблематика наскрізної лінії реалізується через завдання з реальними даними про використання природних ресурсів, їх збереження та примноження. Аналіз цих даних сприяє розвитку бережливого ставлення до навколишнього середовища, екології, формуванню критичного мислення, вміння вирішувати проблеми, критично оцінювати перспективи розвитку навколишнього середовища і людини. Можливі уроки на відкритому повітрі.

Громадянська відповідальність	Сприятиме формуванню відповідального члена громади і суспільства, що розуміє принципи і механізми функціонування суспільства. Ця наскрізна лінія освоюється в основному через колективну діяльність (дослідницькі роботи, роботи в групі, проекти тощо), яка поєднує окремі предмети між собою і розвиває в учнів готовність до співпраці, толерантність щодо різноманітних способів діяльності і думок. Вивчення окремого предмета має викликати в учнів якомога більше позитивних емоцій, а її зміст — бути націленим на виховання порядності, старанності, систематичності, послідовності, посидючості і чесності. Приклад вчителя покликаний зіграти важливу роль у формуванні толерантного ставлення до товаришів, незалежно від рівня навчальних досягнень.
Здоров'я і безпека	Завданням наскрізної лінії є становлення учня як емоційно стійкого члена суспільства, здатного вести здоровий спосіб життя і формувати навколо себе безпечне життєве середовище. Реалізується через завдання з реальними даними про безпеку і охорону здоров'я (текстові завдання, пов'язані з середовищем дорожнього руху, рухом пішоходів і транспортних засобів). Варто звернути увагу на проблеми, пов'язані із ризиками для життя і здоров'я. Вирішення проблем, знайдених з «ага-ефектом», пошук оптимальних методів вирішення і розв'язування задач тощо, здатні викликати в учнів чимало радісних емоцій.
Підприємливість і фінансова грамотність	Наскрізна лінія націлена на розвиток лідерських ініціатив, здатність успішно діяти в технологічному швидкозмінному середовищі, забезпечення кращого розуміння учнями практичних аспектів фінансових питань (здійснення заощаджень, інвестування, запозичення, страхування, кредитування тощо). Ця наскрізна лінія пов'язана з розв'язуванням практичних завдань щодо планування господарської діяльності та реальної оцінки власних можливостей, складання сімейного бюджету, формування економного ставлення до природних ресурсів.

Педагоги ліцею надають перевагу діяльнісній спрямованості навчання, створюють умови для самостійного виведення здобувачем освіти нового знання, перевірки його на практиці і встановлення причинно-наслідкових зв'язків шляхом створення проблемних ситуацій, організації спостережень, дослідів та інших видів діяльності. Формуванню ключових компетентностей сприяє встановлення та реалізація в освітньому процесі міжпредметних і внутрішньо-предметних зв'язків. Їх використання посилює пізнавальний інтерес ліцеїстів до навчання і підвищує рівень їхньої загальної культури, створює умови для систематизації навчального матеріалу і формування наукового світогляду. Ліцеїсти набувають досвіду застосування знань на практиці та перенесення їх в нові ситуації.

РОЗДІЛ II

Мета та завдання ліцею

2.1 Вимоги до осіб, які здобувають базову середню освіту та профільну середню освіту

Здобувачі освіти, які вступають до ліцею після 7-го класу на 1 вересня поточного навчального року продовжують здобуття базової середньої освіти.

Протягом навчального року може здійснюватись добір ліцеїстів на вакантні місця у 8, 9, 10 навчальні взводи, з числа охочих, при умові успішного проходження випробувань (Правила прийому). До 9-11 навчальних взводів переводяться всі ліцеїсти відповідно 8-10 навчальних взводів, які не виявили намір припинити навчання в ліцеї і не були відраховані або переведені до іншого закладу освіти відповідно до Порядку зарахування, відрахування та переведення осіб до військових (військово-морських, військово-спортивних) ліцеїв, ліцеїв із посиленою військово-фізичною підготовкою (затвердженого наказом МОУ від 28.07.2021 № 220) на підставі рішення педагогічної ради ліцею та відповідного наказу начальника ліцею без вступних випробувань. З метою реалізації військово-спортивного профілю навчання у 10-11 н.в. поглиблено вивчаються предмети фізичної культури та Захисту України. Відповідно до наказу МО України від 11.11.2021 р. № 354 (zareєстрованого в Міністерстві юстиції України 20 грудня 2021 р. за № 1639/37261) «Про затвердження Порядку атестації ліцеїстів у військових (військово-морських, військово-спортивних) ліцеях, ліцеях із посиленою військово-фізичною підготовкою з навчальних предметів, визначених стандартом спеціалізованої освіти військового спрямування», для ліцеїстів, які здобувають базову середню освіту, атестація проводиться з навчального предмета «Фізична культура», атестація ліцеїстів, які здобувають профільну середню освіту, проводиться з навчальних предметів «Захист України» (у письмовій формі та/або з використанням технологій дистанційного навчання і виконання практичних вправ) та «Фізична культура».

2.2 Цілі та завдання освітнього процесу ліцею

Цілі та задачі освітнього процесу на кожному рівні реалізації Освітньої програми обумовлені «моделлю» випускника ліцею. Перед ліцеєм поставлені такі цілі освітнього процесу:

- забезпечити засвоєння ліцеїстами обов'язкового мінімуму змісту основної, повної загальної середньої освіти на рівні вимог державного освітнього стандарту;
- гарантувати наступність освітніх програм усіх рівнів;
- створити основу для адаптації випускників ліцею до життя в суспільстві, для усвідомленого вибору та наступного засвоєння професійних освітніх програм;
- забезпечити соціально-педагогічні відносини, що зберігають фізичне, психічне та соціальне здоров'я ліцеїстів;
- набуття ліцеїстами глибоких знань і навичок з широкого кола загальноосвітніх дисциплін та дисциплін військово-спортивного циклу;
- виховання у ліцеїстів високих моральних якостей, дисциплінованості, любові до військової служби та професії офіцера Збройних Сил України та інших силових структур;
- формування навичок свідомого виконання наказів та розпоряджень командирів на основі військово-професійної орієнтації.

2.3 Структура ліцею

Відповідно до Закону України «Про освіту», Закону України «Про повну загальну середню освіту» ліцей має два ступені: базова середня освіта – другий рівень повної загальної середньої освіти (8-9 н.в.) і профільна середня освіта – третій рівень повної загальної середньої освіти (10-11 н.в.).

За час навчання у військово-спортивному ліцеї у здобувачів освіти завершується формування цілісної картини світу, оволодіння способами пізнавальної і комунікативної діяльності, вміння самостійно отримувати інформацію з різних джерел, застосовувати її на практиці, висловлювати свою точку зору на події, обґрунтовувати та відстоювати її, застосовувати на практиці знання, вміння і практичні навички в об'ємі знань молодшого командира з профільних дисциплін.

РОЗДІЛ III

3.1 Зміст освіти у ліцеї

Зміст освіти у ліцеї складається з органічного поєднання таких складових як:

- загальноосвітня підготовка;
- допрофесійна підготовка військового спрямування.

Загальноосвітня підготовка

Загальноосвітня підготовка забезпечується шляхом формування у ліцеїстів ключових компетентностей, необхідних кожній сучасній людині для успішної життєдіяльності:

- 1) вільне володіння державною мовою;
- 2) здатність спілкуватися іноземними мовами;
- 3) математична компетентність;
- 4) компетентності в галузі природничих наук, техніки і технологій;
- 5) інноваційність;
- 6) екологічна компетентність;
- 7) інформаційно-комунікаційна компетентність;
- 8) навчання впродовж життя;
- 9) громадянські та соціальні компетентності;
- 10) культурна компетентність;
- 11) підприємливість та фінансова грамотність;
- 12) інші компетентності, передбачені стандартом освіти.

Кожен вчитель має реалізувати визначені завдання у рамках своєї освітньої галузі. Результати навчання повинні робити внесок у формування ключових компетентностей ліцеїстів.

Допрофесійна підготовка військового спрямування

Допрофесійна підготовка військового спрямування передбачає виконання ліцеїстом вимог до результатів навчання, визначених державним стандартом спеціалізованої освіти військового спрямування, підготовка ліцеїстів для подальшого вступу до закладів вищої військової освіти і подальшого проходження військової служби:

- 1) здатність ліцеїстів застосовувати набуті професійні компетентності;

- 2) здатність ліцеїстів визначати і оцінювати власні потреби та ресурси для розвитку компетентностей;
- 3) здатність ліцеїстів критично та системно мислити;
- 4) здатність ліцеїстів приймати рішення;
- 5) здатність ліцеїстів продукувати нові ідеї;
- 6) морально-психологічна готовність;
- 7) здатність ліцеїстів ефективно здійснювати комунікацію в усній та письмовій формі.

На рівні базової середньої освіти здійснюється загальноосвітня допрофільна підготовка ліцеїстів, що забезпечується шляхом поглибленого вивчення навчальних предметів «Основи здоров'я», «Фізична культура» курсів за вибором «Захист України» та «Українознавство». Заклад забезпечує формування у ліцеїстів готовності до подальшого здобуття освіти військово-спортивного профілю.

Освіта військового спрямування на рівні профільної середньої освіти забезпечується шляхом вивчення профільних предметів «Захист України» та «Фізична культура», курсу за вибором «Українознавство» (11 н.в.).

Предмет «Захист України» у 8-9 н.в. викладається за Програмою для ліцеїстів 8-9 класів Прикарпатського ВСЛ «Захист України» (автори: полковник Мартинюк М.Л., полковник Куцань М.Н., підполковник Грубальський Р.Б.). Дана програма відповідно до листа державної наукової установи «Інституту модернізації змісту навчання» МОН України від 10.07.2020 року №22.1/12-г-541 отримала гриф схвалення для використання у закладах загальної середньої освіти (протокол №2 від 09.07.2020). Предмет «Захист України» у 10-11 н.в. викладається відповідно до наказу МОН України від 03.08.2022 №698 за навчальною програмою «Захист України» для навчальних закладів системи загальної середньої освіти (профільний рівень). З огляду на наявне матеріально-технічне забезпечення освітнього процесу для більш якісної реалізації навчальної програми з предмета «Захист України» у ліцеї здійснено перерозподіл годин між розділами напрямку «Допризовна підготовка»: кількість годин на вивчення військово-прикладної фізичної підготовки зменшено на 20 %, натомість, збільшено кількість годин на вивчення Статутів Збройних Сил України, стройову, вогневу, військово-інженерну та тактичну підготовку.

3.2 Особливості організації освітнього процесу та застосованих у ньому педагогічних технологій

У ліцеї об'єднані теоретичний і практичний компоненти навчання.

Теоретичний компонент складається з таких заходів:

- планові уроки;
- позаурочні заходи;
- факультативи, курси за вибором;
- набуття теоретичних знань з основ військової справи;
- консультації та інше.

Практичний компонент складається з таких заходів:

- практичні заняття та відпрацювання нормативів під час планових військово-польових зборів;
- лабораторні роботи;
- бойові стрільби;
- польовий вихід та інше.

Невід’ємним елементом загальної культури особистості є фізичне виховання. Основа фізичного виховання – утвердження здорового способу життя, повноцінний фізичний розвиток ліцеїстів, формування його фізичних здібностей. Ліцеїсти мають змогу займатись у спортивних гуртках та секціях за інтересами, брати участь у туристичних походах. Проводиться щорічна загальноліцейна спартакіада та військово-спортивні свята.

Навчання у ліцеї проводиться диференційовано, в залежності від базового рівня шкільної підготовки. Створюються умови для розвитку здібностей тих, хто навчається, застосовуються сучасні педагогічні новації та інформаційні технології, які стимулюють у ліцеїстів мотивацію для подальшого навчання у вищих військово-навчальних закладах та для самоосвіти.

З метою сприяння психічному та фізичному здоров’ю майбутніх військових фахівців, виробленню у них рис сміливості, мужності, самовладання в екстремальних ситуаціях, взаємовиручки, військової товарищескості у ліцеї проводиться цілеспрямована виховна робота. Виховна робота в ліцеї є складовою частиною національного виховання в Україні. Вона спрямована на формування у ліцеїстів високих патріотичних, морально-психологічних та фізичних якостей, необхідних для військової служби на офіцерських посадах Збройних Сил України.

Військово-патріотичне виховання в ліцеї є органічним компонентом військової освіти і передбачає формування у ліцеїстів необхідності незаперечного виконання Законів України, особистої відповідальності за захист України, сумлінності оволодіння військовою спеціальністю, дисциплінованості, організованості, мужності, сміливості, шанобливого ставлення до членів військового колективу, почуття військової товарищескості та бойової взаємодопомоги, гордості за випускників ліцею, поваги до підлеглих, відповідальності за їх здоров’я та добробут, швидку адаптацію до служби після закінчення ліцею. Складовою частиною патріотичного виховання, а в часи російсько-української війни – особливо пріоритетною частиною, є військово-патріотичне виховання, зорієнтоване на формування у зростаючої особистості готовності до захисту Вітчизни, розвиток бажання здобувати військові професії, проходити службу у Збройних Силах України як особливому виді державної служби. Системна організація військово-патріотичного виховання ліцеїстів спрямована на підготовку до оволодіння ними військовими професіями, формування психологічної та фізичної готовності до служби Збройних Силах України.

Основні напрямки виховання ліцеїстів:

- формування національної свідомості, гідності, любові до рідної землі, свого народу, готовності до самопожертвування в ім’я захисту своєї Батьківщини;

- впровадження в систему виховання ідеї державності, незалежності України, будівництва Збройних Сил України як гаранта територіальної цілісності держави, недоторканості її кордонів;
- наповнення виховання культурно-історичними надбаннями українського народу, героїчними традиціями визвольної боротьби;
- використання зусиль ліцеїстів для військово-патріотичного виховання допризывної і призывної молоді.

У ліцеї щоденно о 9 годині 00 хвилин проводиться загальнонаціональна хвилина мовчання за співвітчизниками, загиблими внаслідок збройної агресії російської федерації проти України (стаття 2 Указу Президента України № 143 від 16 березня 2022 року «Про загальнонаціональну хвилину мовчання за загиблими внаслідок збройної агресії Російської Федерації проти України», лист Міністерства освіти і Науки України від 16.03.2022 №1/3472-22).

Психологічна служба ліцею ставить перед собою завдання психологічного супроводу освітнього процесу і передбачає:

а) психолого-професійне обстеження юнаків з метою вивчення та оцінки таких характеристик особистості, як мотивації, психофізіологічних характеристик, соціально-психологічних особливостей, дисциплінованості і морально-етичних якостей та оцінку пізнавальних психічних процесів (пам'яті, уваги, мислення, уяви, швидкості і координації рухів);

б) психолого-педагогічний супровід ліцеїстів, що передбачає створення соціально-психологічних умов для розв'язання ліцеїстами завдань (в освіті, соціалізації, психологічному розвитку), які виникають в процесі взаємодій у колективі;

в) активну роботу з педпрацівниками, що забезпечує їх психологічну діагностику на психопрофілактичній основі, координацію та інтеграцію в педколективі, що проявляється через довіру та високу вимогливість до кожного члена педколективу, конструктивності та діловій критиці, ефективності та дієвості впровадження інноваційних технологій;

г) забезпечення профілактики та корекцію девіантної поведінки, здійснення первинної профілактики шкідливих звичок, алкоголізму, наркоманії, надання ліцеїстам рекомендацій щодо вибору професій (в першу чергу – військових) та консультативно-методичної допомоги всім учасникам навчально-виховного процесу.

3.3 «Модель» випускника ліцею

Згідно з гарантованим Конституцією України правом молоді на одержання повної загальної середньої освіти та Закону України «Про освіту» Прикарпатський військово-спортивний ліцей визначає основну мету своєї діяльності: забезпечення всебічного розвитку дитини як особистості, розвитку її талантів, розумових та фізичних задатків і здібностей, виховання високих моральних якостей, формування у ліцеїстів стійких національно-патріотичних переконань.

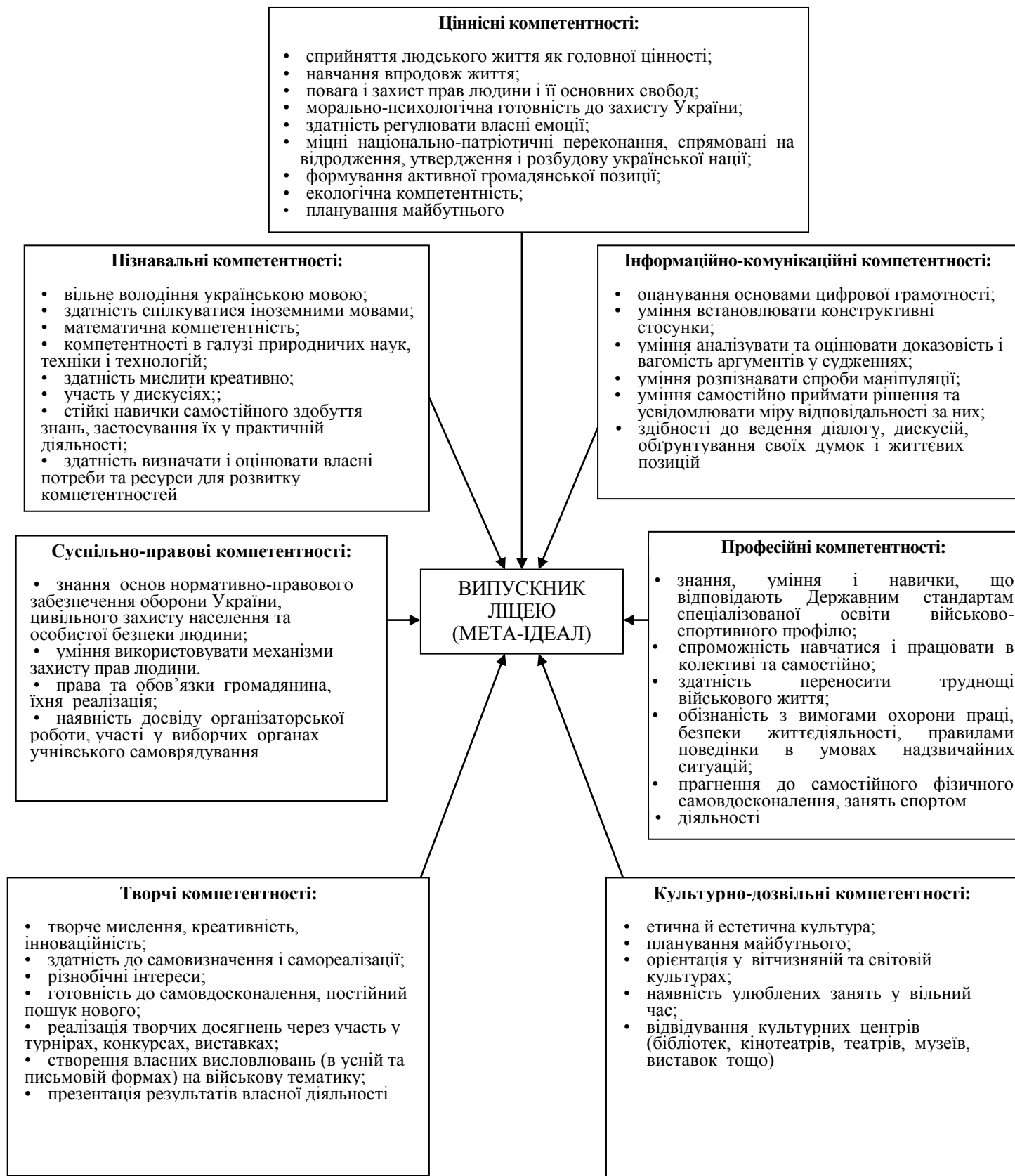
Ліцей є першою ланкою підготовки кадрів для Збройних Сил України і виступає базисом створення цілісної системи безперервного навчання та

виховання майбутніх офіцерів Збройних Сил України та інших силових структур.

Згідно з Положенням про військовий (військово-морський, військово-спортивний) ліцей, ліцей із посиленою військово-фізичною підготовкою, діяльність ліцею будується на принципах гуманізації та демократизму, які визначають головні завдання:

- надання вихованцям ліцею (далі - ліцеїстам) освіти в обсязі, визначеному державними стандартами для повної загальної середньої освіти;
- забезпечення набуття ліцеїстами знань і навичок з військової та фізичної підготовки понад державний стандарт;
- виховання у ліцеїстів високих моральних якостей, дисциплінованості, любові до військової служби та професії офіцера на основі військово-професійної орієнтації;
- підготовка морально та фізично здорових, вольових осіб, здатних переносити труднощі військової служби;
- організація освітнього процесу на основі максимального врахування і розвитку індивідуальних здібностей, нахилів, обдарованості здобувачів освіти;
- автономність ліцею у виборі форм і методів освітнього процесу;
- виховання ліцеїста як громадянина України, вільної, демократичної, життєво і соціально компетентної особистості, здатної здійснювати самостійний вибір і приймати відповідальні рішення в різноманітних життєвих ситуаціях;
- формування у ліцеїстів уміння і бажання вчитися, виховання потреби і здатності до навчання впродовж всього життя, вироблення вмінь практичного і творчого застосування набутих знань;
- становлення у здобувачів освіти цілісного наукового світогляду, загальнонаукової, технологічної, комунікативної і соціальної компетентності на основі засвоєння системи знань про природу, людину, суспільство, культуру, виробництво, оволодіння методами і формами практичної і пізнавальної діяльності.

МОДЕЛЬ ВИПУСКНИКА ПРИКАРПАТСЬКОГО ВІЙСЬКОВО-СПОРТИВНОГО ЛІЦЕЮ ІВАНО-ФРАНКІВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ

РОЗДІЛ ІV ОСВІТНІЙ ПРОЦЕС

4.1 Навчальний план та його обґрунтування

Прикарпатський військово-спортивний ліцей Івано-Франківської обласної ради забезпечує здобуття повної загальної середньої освіти II-III ступеня військово-спортивного профілю навчання для дітей які закінчили 7 класів.

В ліцеї навчаються ліцеїсти у 11 навчальних взводах (далі – н.в.) розділених на дві роти. Перша рота – 8 та 10 н.в., II рота – 9 та 11 н.в.

У 2023/2024 навчальному році ліцей працюватиме за шестиденним робочим тижнем.

На виконання п.3 статті 10 розділу III Закону України «Про повну загальну середню освіту» (від 16.01.2020 року № 463-IX із змінами, внесеними згідно із Законом МОН України від 13.07.2020 року №764-IX), постанови КМУ від 30.06.2021 року №672 «Про затвердження Положення про військовий (військово-морський, військово-спортивний) ліцей, ліцей з посиленою військово-фізичною підготовкою», Статуту ліцею, у зв'язку із введенням воєнного стану відповідно до Указу Президента України від 24.02.2022 № 64/2022 та Постанови КМУ від 28 липня 2023, року №782 «Про початок навчального року під час воєнного стану в Україні» встановити тривалість навчального року з 01.09.2023 року по 28.06.2024 року.

Забезпечивши функціонування та готовність ліцею до виконання освітніх завдань за призначенням в особливий період воєнного стану в Україні, для реагування на надзвичайні ситуації техногенного та природного характеру і захисту учасників освітнього процесу від надзвичайних ситуацій у ліцеї розроблено та затверджено начальником ліцею (наказ від 23.02.2022 року №43/02-02-од) «Положення про комісію з питань надзвичайних ситуацій» та «Положення про евакуаційну комісію» (на виконання ст. 6, 20 Кодексу Цивільного захисту України від 02.10.2012 року №5403-VI, Постанови Кабінету Міністрів України від 09.01.2014р. № 11 «Про затвердження Положення про єдину державну систему цивільного захисту», Положення про функціональну підсистему «Освіта і наука України» єдиної державної системи запобігання і реагування на надзвичайні ситуації техногенного та природного характеру», затвердженого наказом МОН від 03.09.2009 р. №814).

В умовах російсько-української війни, з використанням з боку агресора зброї дальньої дії здатної уражати цивільні об'єкти по всій території України, гостро постало питання забезпечення безпечного освітнього середовища.

З цією метою в Прикарпатському військово-спортивному ліцеї для забезпечення нормального функціонування освітнього процесу передбачені заходи безпеки особового складу.

Навчальний план Прикарпатського військово-спортивного ліцею розроблено відповідно до ст. 33 розділу III Закону України від 05.09.2017 №2145-VIII, що вступив у дію 28.09.2017 «Про освіту», Закону України від 16.01.2020 №463-IX, який набрав чинності 18.03.2020 року «Про повну

загальну середню освіту», постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти» від 23.11.2011 № 1392, постанови Кабінету Міністрів України від 30.06.2021 року №672 «Про затвердження Положення про військовий (військово-морський, військово-спортивний) ліцей, ліцей із посиленою військово-фізичною підготовкою», наказів Міністерства оборони України від 02.07.2021 року №188 «Про затвердження Стандарту спеціалізованої освіти військового спрямування для військових (військово-морських, військово-спортивних) ліцеїв, ліцеїв із посиленою військово-фізичною підготовкою» та від 23.07.2021 року №212 «Про внесення змін до наказу Міністерства оборони України від 02 липня 2021 року №188». наказу Міністерства охорони здоров'я України від 10.11.2020 року за №1111/35394 «Про затвердження Санітарного регламенту для закладів загальної середньої освіти», наказу МОН України від 28.11.2019 року №1493 «Про внесення змін до типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти III ступеня», відповідно до вимог нормативних актів, які спрямовуються на виявлення та розвиток здібностей та обдарувань особистості, індивідуальних здібностей здобувачів освіти, досягнення результатів навчання, прогресу в розвитку, зокрема формування і застосування відповідних компетентностей, визначених державними стандартами та освітньою програмою ліцею.

Навчальний план ПВСЛ є складовою Освітньої програми ліцею (схвалено рішенням педагогічної ради ліцею протокол №1 від 30.08.2023 року) II-III рівнів навчання (базової середньої освіти та профільної середньої освіти) та розроблено:

для 8-9-х н.в. – на основі Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти II ступеня, затвердженої наказом МОН України від 20.04.2018 №405 «Про затвердження типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти II ступеня»;

для 10-11-х н.в. – на основі Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти III ступеня, затвердженої наказом МОН України від 20.04.2018 №408 в редакції наказу МОН України від 28.11.2019 № 1493 «Про внесення змін до типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти III ступеня».

Загальний обсяг навчального навантаження для здобувачів освіти 8-9-х навчальних взводів складає 2467,5 годин/навчальний рік: для 8-х н.в. – 1207,5 годин/навчальний рік, для 9-х н.в. – 1260 годин/навчальний рік. Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено у Навчальному плані II ступеня на 2022/2023 н.р.

Загальний обсяг навчального навантаження здобувачів освіти 10-11-х н.в. складає 2660 годин/навчальний рік: для 10-х н.в. – 1330 годин/навчальний рік, для 11-х н.в. – 1330 годин/навчальний рік. Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено у Навчальному плані III ступеня на 2023/2024 н.р.

На виконання наказу МОН України №1369 від 07.12.2018 року «Про затвердження порядку проведення державної підсумкової атестації» (зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 02 січня 2019 року за №8/32979) ліцеїсти 9-х та 11-х н.в. складають державну підсумкову атестацію.

На виконання наказу МО України №354 від 11.11.2021 року «Про затвердження Порядку атестації ліцеїстів у військових (військово-морських, військово-спортивних) ліцеях, ліцеях із посиленою військово-фізичною підготовкою з навчальних предметів, визначених стандартом спеціалізованої освіти військового спрямування» в ліцеї проводиться атестація з навчального предмета «Фізична культура» для ліцеїстів 9-х н.в. та з навчальних предметів «Захист України» та «Фізична культура» для ліцеїстів 11-х н.в.

Предмет «Захист України» у 8-9 н.в. викладається за Програмою для ліцеїстів 8-9 класів Прикарпатського ВСЛ «Захист України» (автори: полковник Мартинюк М.Л., полковник Куцань М.Н., підполковник Грубальський Р.Б.). Дана програма відповідно до листа державної наукової установи «Інституту модернізації змісту навчання» МОН України від 10.07.2020 року №22.1/12-г-541 отримала гриф схвалення для використання у закладах загальної середньої освіти (протокол №2 від 09.07.2020). Предмет «Захист України» у 10-11 н.в. викладається відповідно до наказу МОН України від від 03.08.2022 №698 за навчальною програмою «Захист України» для навчальних закладів системи загальної середньої освіти (профільний рівень).

На виконання постанови Кабінету Міністрів України № 672 від 30.06.2021 року «Про затвердження Положення про військовий (військово-морський, військово-спортивний) ліцей, ліцей із посиленою військово-фізичною підготовкою», навчальної програми з предмету «Захист України» (наказ МОН України від 23.10.2017 № 1407) у червні 2024 року для 10-х н.в. буде проведено польові навчальні збори. Оцінка за навчально-польові збори виставляється окремо від семестрових та враховується у підсумковому (річному) оцінюванні на рівні з оцінками за семестри у 10-х навчальних взводах.

На виконання наказу департаменту освіти, науки та молодіжної політики Івано-Франківської обласної державної адміністрації від 28.05.2020 року №217 «Про викладання курсу «Основи християнської етики» у закладах освіти області», відповідно до листа департаменту освіти і науки Івано-Франківської обласної державної адміністрації від 12.04.2023 № 401/01-14/01 «Про викладання курсу «Основи християнської етики» у 2023/2024 навчальному році», у 8-11 навчальних взводах факультативно вивчається курс «Основи християнської етики» за навчальною програмою «Основи християнської етики» (зареєстрована у Каталозі надання грифів навчальній літературі та навчальним програмам за № 2.0039-2022, 3.0313-2022, 4.0030-2022; автори: Сохань Г.С., Гусаков І.М., Гусак М.Є., Пономарьова М.С., Кушнір І.М.).

Навчальний план включає в себе інваріантну та варіативну складову. Відповідно до наказів МОН України від 20.04.2018 року №405, №406 та від 28.11.2019 №1493, наказ Міністерства оборони України від 02.07.2021 року

№188 «Про затвердження Стандарту спеціалізованої освіти військового спрямування для військових (військово-морських, військово-спортивних) ліцеїв, ліцеїв із посиленою військово-фізичною підготовкою» (п.2 розділу III), враховуючи військово-спортивний профіль ліцею, здійснено перерозподіл годин між освітніми галузями інваріантної складової на користь вивчення навчальних предметів військового спрямування: за рахунок зменшення кількості годин трудового навчання, зарубіжної літератури, хімії, фізики збільшено кількість годин на вивчення історії, алгебри, іноземної мови, фізичної культури. Починаючи з 8 класу введено курси за вибором Захисту України (8-9), історії українського війська (8-9, 11). Гранична наповнюваність годин на тиждень у навчальних взводах та тривалість навчальних занять встановлена відповідно до Закону України «Про повну загальну середню освіту». Починаючи з восьмого класу вводяться спарені уроки.

Варіативна частина навчального плану включає в себе:

додатковий час на вивчення таких навчальних предметів:

- алгебра (8-9);
- фізична культура (8-11);
- іноземна мова (10-11);
- математика (10-11);
- історія України (11);
- Захист України (10-11);

введення курсів за вибором:

- Захист України (8-9);
- українознавство (8-9, 11);

факультативні заняття:

- «Основи християнської етики» (8-11);
- українська мова «Синтаксис складного речення» (9);
- українська мова «Стилістика сучасної української мови» (11).

Відповідно до наказів Міністерства освіти і науки України від 20.02.2002 №128 «Про затвердження Нормативів наповнюваності груп дошкільних навчальних закладів (ясел-садків) компенсуючого типу, класів спеціальних загальноосвітніх шкіл (шкіл-інтернатів), груп подовженого дня і виховних груп загальноосвітніх навчальних закладів усіх типів та Порядку поділу класів на групи при вивченні окремих предметів у загальноосвітніх навчальних закладах» та від 08.04.2016 №401 «Про внесення змін до наказу Міністерства освіти і науки України від 20 лютого 2002 року №128» зареєстровано в Міністерстві юстиції України 27 квітня 2016 р. за №645/ 28775, листа МОН України №1/9-322 від 18.05.2018 «Роз'яснення щодо порядку поділу класів на групи при вивченні окремих предметів у ЗНЗ в умовах повної або часткової інтеграції різних освітніх галузей» вводиться поділ класів на групи при вивченні української мови, іноземної мови, інформатики, фізичної культури.

Навчання в ліцеї здійснюється за підручниками, рекомендованими Міністерством освіти і науки України та навчальними програмами (додаток 1) відповідно до листа МОН України від 14.08.2023 №1/12038-23 «Про переліки

навчальної літератури та навчальних програм, рекомендованих Міністерством освіти і науки України для використання в освітньому процесі закладів освіти у 2023/2024 навчальному році».

Прикарпатський військово-спортивний ліцей Івано-Франківської обласної ради працює в режимі повного дня. Таблиця розподілу навчального часу, передбаченого на додаткове опрацювання навчальних дисциплін, з метою подолання освітніх втрат, відображається у графіку консультаційних занять, які є обов'язковими для педагогічних працівників. Кількість часу для виконання домашніх завдань для кожного навчального взводу не перевищує норми, визначені Санітарним регламентом для закладів загальної середньої освіти.

Навчальний план II ступеня на 2023/2024 н.р.

Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у навчальних взводах				
	81	82	91	92	93
Інваріантна складова					
Українська мова	2	2	2	2	2
Українська література	2	2	2	2	2
Іноземна мова	3	3	3	3	3
Зарубіжна література	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5
Історія України	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5
Всесвітня історія	1	1	1	1	1
Основи правознавства			1	1	1
Мистецтво	1	1	0,5	0,5	0,5
Алгебра	2+1	2+1	2+1	2+1	2+1
Геометрія	2	2	2	2	2
Біологія	2	2	2	2	2
Географія	2	2	1,5	1,5	1,5
Фізика	2	2	3	3	3
Хімія	2	2	2	2	2
Інформатика	2	2	2	2	2
Основи здоров'я	1	1	1	1	1
Трудове навчання	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
Фізична культура	3+0,5	3+0,5	3+0,5	3+0,5	3+0,5
Разом:	30,5+1,5	30,5+1,5	31,5+1,5	31,5+1,5	31,5+1,5
Варіативна складова	2,5	2,5	3	3	3
Курси за вибором:	2	2	2	2	2
Захист України	1	1	1	1	1
Українознавство	1	1	1	1	1
Факультативні заняття:	0,5	0,5	1	1	1
Синтаксис складного речення			0,5	0,5	0,5
Основи християнської етики	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
Гранично допустиме навантаження на одного учня	33	33	33	33	33
Всього (без урахування поділу класів на групи)	34,5	34,5	36	36	36

Начальник ліцею
полковник

Микола МАРТИНЮК

Навчальний план III ступеня на 2023/2024 н.р.

Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у навчальних взводах					
	101	102	103	111	112	113
Інваріантна складова	101	102	103	111	112	113
Базові предмети	27	27	27	26	26	26
Українська мова	2	2	2	2	2	2
Українська література	2	2	2	2	2	2
Зарубіжна література	1	1	1	1	1	1
Іноземна мова	2+1	2+1	2+1	2+1	2+1	2+1
Історія України	1,5	1,5	1,5	1,5+0,5	1,5+0,5	1,5+0,5
Всесвітня історія	1	1	1	1	1	1
Громадянська освіта	2	2	2			
Математика	3+2	3+2	3+2	3+2	3+2	3+2
Біологія і екологія	2	2	2	2	2	2
Географія	1,5	1,5	1,5	1	1	1
Фізика і астрономія	3	3	3	3,5	3,5	3,5
Хімія	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5
Фізична культура	3+2	3+2	3+2	3+2	3+2	3+2
Захист України	1,5+3,5	1,5+3,5	1,5+3,5	1,5+3,5	1,5+3,5	1,5+3,5
Вибірково-обов'язкові предмети	2	2	2	2	2	2
Інформатика	1	1	1	1	1	1
Мистецтво	1	1	1	1	1	1
Разом:	29+8,5	29+8,5	29+8,5	27+9	27+9	27+9
Варіативна складова	0,5	0,5	0,5	2	2	2
Курси за вибором:				1	1	1
Українознавство				1	1	1
Факультативні заняття:	0,5	0,5	0,5	1	1	1
Основи християнської етики	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
Стилістика сучасної української мови				0,5	0,5	0,5
Гранично допустиме навантаження на одного учня	33	33	33	33	33	33
Всього фінансується (без урахування поділу класів на групи)	38	38	38	38	38	38

Начальник ліцею
полковник

Микола МАРТИНЮК

Перелік навчальних програм

№ з/п	Автор та назва програми	Клас вивчення	Установа, котра затверджувала або схвалювала	Дата затвердження чи схвалення	Вихідні дані протоколу органу
1	2	3	4	5	6
1	Українська мова Програма для загальноосвітніх навчальних закладів з українською мовою навчання (5-9 класи)	8-9	Міністерство освіти і науки України	2017	Накази МОН від 07.06.2017 №804
2	Українська мова Програма для загальноосвітніх навчальних закладів	10-11	Міністерство освіти і науки України	2017	Наказ МОН України від 23.10.2017 №1407
3	Українська література Програма для загальноосвітніх навчальних закладів 5-9 класи	8-9	Міністерство освіти і науки України	2017	Наказ МОН України від 07.06.2017 №804
4	Українська література Програма для загальноосвітніх навчальних закладів 10-11 класи Рівень стандарту	10-11	Міністерство освіти і науки України	2017	Наказ МОН України від 23.10.2017 №1407
5	Програма факультативного курсу «Синтаксис складного речення»	9	Міністерство освіти і науки України	2019	Лист ІМЗО від 04.07.2019 №22.1/12-Г-551
6	Програма факультативного курсу «Стилістика сучасної української мови»	11 клас			Зареєстрований у Каталозі надання грифів навчальній літературі та навчальним програмам за № 4.0054-2022
7	Зарубіжна література Програма із зарубіжної літератури для 5-9 класів для загальноосвітніх навчальних закладів з українською мовою навчання	8-9	Міністерство освіти і науки України	2022	Наказ МОН України від 03.08.2022 №698
8	Зарубіжна література Програма для 10-11	10-11	Міністерство освіти і науки	2022	Наказ МОН України від

	класів загальноосвітніх навчальних закладів з українською мовою навчання Рівень стандарт		України		03.08.2022 №698
9	Іноземні мови для 5-9 класів загальноосвітніх навчальних закладів	8-9	Міністерство освіти і науки України	2017	Наказ Міністерства освіти і науки України від 23.10.2017 №1407
10	Програма для загальноосвітніх навчальних закладів 10-11 класи. Іноземна мова (Рівень стандарту Академічний рівень Профільний рівень)	10-11	Міністерство освіти і науки України	2016	Наказ МОН України від 14.07.2016 №826
11	Правознавство. Навчальна програма для 9 класу з основ правознавства для загальноосвітніх навчальних закладів	9	Міністерство освіти і науки України	2022	Наказ Міністерства освіти і науки України від 03.08.2022 №698
12	Історія України 5-9 класи. Навчальна програма з історії для загальноосвітніх навчальних закладів	8-9	Міністерство освіти і науки України	2022	Наказ Міністерства освіти і науки України від 03.08.2022 №698
13	Історія України 10-11 класи. Навчальна програма з історії для загальноосвітніх навчальних закладів	10-11	Міністерство освіти і науки України	2022	Наказ Міністерства освіти і науки України від 03.08.2022 № 698
14	Навчальна програма «Українознавство»	5-11	Міністерство освіти і науки України	2020	Лист МОН від 10.08.2020 №1/11-5310
15	Всесвітня історія Програма для загальноосвітніх навчальних закладів Всесвітня історія. 5-9 класи» (зі змінами)	8-9	Міністерство освіти і науки України	2022	Накази МОН від 03.08.2022 №698
16	Всесвітня історія Програма для загальноосвітніх навчальних закладів. Всесвітня історія 10-11 класи. Рівень стандарту/Академічний рівень.	10-11	Міністерство освіти і науки України	2022	Наказ Міністерства освіти і науки України від 03.08.2022 № 698

17	Громадянська освіта Навчальна програма інтегрованого курсу для 10 класів загальноосвітніх навчальних закладів	10	Міністерство освіти і науки України	2022	Наказ Міністерства освіти і науки України від 03.08.2022 №698
18	Географія. Навчальна програма для 6-9 класів загальноосвітніх навчальних закладів	8-9	Міністерство освіти і науки України	2022	Наказ МОН України від 03.08.2022 року № 698
19	Географія. 10-11 клас. Рівень стандарту.	10-11	Міністерство освіти і науки України	2022	Наказ МОН України від 03.08.2022 року № 698
20	Основи здоров'я. 5-9 класи. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів	8-9	Міністерство освіти і науки України	2022	Накази МОН України від 03.08.2022 № 698
21	Біологія. Програма з біології для 6-9 класів загальноосвітніх навчальних закладів «Біологія. 6-9 класи»	8-9	Міністерство освіти і науки України	2017	Наказ Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 №804
22	Біологія і екологія Навчальна програма для закладів загальної середньої освіти 10-11 класи Рівень стандарту	10-11	Міністерство освіти і науки України	2017	Наказ МОН України від 23.10.2017 № 1407
23	Математика. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Математика 5–9 класи»	8-9	Міністерство освіти і науки України	2017	Наказ Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 №804
24	Навчальна програма з математики (алгебра і початки аналізу та геометрія) для учнів 10-11 класів загальноосвітніх навчальних закладів Рівень стандарту	10-11	Міністерство освіти і науки України	2017	Наказ Міністерства освіти і науки України від 23.10.2017 №1407
25	Інформатика Програма для загальноосвітніх навчальних закладів	8-9	Міністерство освіти і науки України	2017	Наказ МОН України від 07.06.2017 №804
26	Інформатика. Навчальна програма вибірково- обов'язкового предмету для учнів 10-11 класів загальноосвітніх навчальних закладів	10-11	Міністерство освіти і науки України	2017	Наказ МОН України від 23.10.2017 №1407

	(рівень стандарту)				
27	Хімія. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів. Хімія 7-9 класи (оновлена)	8-9	Міністерство освіти і науки України	2017	Наказ МОН України від 07.06.2017 №804
28	Хімія Навчальна програма для закладів загальної середньої освіти 10-11 класи Рівень стандарту	10-11	Міністерство освіти і науки України	2017	Наказ МОН України від 23.10.2017 № 1407
29	Фізика. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Фізика. 7-9 класи»	8-9	Міністерство освіти і науки України	2017	Накази МОН України від 07.06.2017 №804
30	Фізика 10-11 (рівень стандарту та профільний рівень)	10-11	Міністерство освіти і науки України	2017	Наказ Міністерства освіти і науки України від 24.11.2017 № 1539
31	Фізична культура. Навчальна програма з фізичної культури для загальноосвітніх навчальних закладів 6-9 класи	8-9	Міністерство освіти і науки України	2022	Наказ МОН від 03.08.2022 №698
32	Фізична культура Навчальна програма Фізична культура Профільний рівень 10-11 класи	10-11	Міністерство освіти і науки України	2022	Наказ МОН України від 03.08.2022 № 698
33	Трудове навчання. 5-9 класи. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів	8-9	Міністерство освіти і науки України	2017	Наказ МОН від 07.06.2017 № 804
34	«Захист України» Програма для ліцеїстів 8-9 класів Прикарпатського ВСЛІ. Мартинюк М.Л., Куцань М.Н., Грубальський Р.Б.	8-9	Міністерство освіти і науки України	2020	Лист МОН України від 10.07.2020 року №22.1/12-г-541
35	«Захист України» Навчальна програма для закладів загальної середньої освіти, закладів спеціалізованої освіти військового профілю (військових, військово-морських ліцеїв, ліцеїв з	10-11	Міністерство освіти і науки України	2022	Наказ МОН України від 03.08.2022 року № 698

	посиленою військово-фізичною підготовкою)				
36	Програма «Основи християнської етики для учнів 1-11 класів»	8-9	Рекомендована Міністерством освіти та науки України	2022	Зареєстрований у Каталозі надання грифів навчальній літературі та навчальним програмам за № 2.0039-2022, 3.0313-2022, 4.0030-2022
37	Навчальна програма «Мистецтво. 5-9 класи» Програма для загальноосвітніх навчальних закладів з українською мовою навчання. (авт. Л. Масол, О. Коваленко, Г. Сотська, Г. Кузьменко, Ж. Марчук, О. Константинова, Л. Паньків, І. Гринчук, Н. Новикова, Н. Овіннікова)	8-9	Міністерство освіти і науки України	2017	Накази МОН України від 10.02.2017 №52, від 07.06.2017 №804

Перелік підручників

№ з/п	Назва книги	Автори	Клас	Видавництво	Рік
1	Українська мова (підручник)	Авраменко О.М., Т.В.Борисюк, Поштаренко О.М	8	К.: «Грамота»	2021
2		Авраменко О.М.	9	К.: «Грамота»	2017
3		Авраменко О.М.	10	К.: «Грамота»	2018
4		Авраменко О.М.	11	К.: «Грамота»	2019
5	Українська література	Коваленко Л.Т.	8	К.: «Оріон»	2021
6		Авраменко О.М.	9	К.: «Грамота»	2017
7		Авраменко О.М., Пахаренко В.І.	10	К.: «Грамота»	2018
8		Авраменко О.М.	11	К.: «Грамота»	2019
9	Зарубіжна література	Ковбасенко Ю.І., Ковбасенко Л.В.	8	К.: «Літера ЛТД»	2016
10		Ковбасенко Ю.І. Ковбасенко Л.В.	9	К.: «Генеза»	2017
11		Ковбасенко Ю.І.	10	К.: «Літера ЛТД»	2018
12		Ісаєва О.О.	11	К.: «Оріон»	2019
13	Історія України	Власов В.С.	8	К.: «Генеза»	2021
14		Гісем О.В. Мартинюк О.О.	9	Х.: «Ранок»	2017
15		Власов В.С. Кульчицький С.В.	10	К.: «Літера ЛТД»	2018
16		Власов В.С. Кульчицький С.В.	11	К.: «Літера ЛТД»	2019
17	Всесвітня історія	Ладиченко Т.В.	8	К.: «Генеза»	2021
18		Гісем О.В. Мартинюк О.О.	9	Х.: «Ранок»	2017
19		Гісем О.В. Мартинюк О.О.	10	Х.: «Ранок»	2018
20		Гісем О.В. Мартинюк О.О.	11	Х.: «Ранок»	2019
21	Основи правознавства	Філіпенко Т.В. Сутковий В.Л.	9	К.: «Генеза»	2017
22	Громадянська освіта	Бакка Т.В.	10	К.: «Оріон»	2018
23	Англійська мова	Карп'юк О.Д.	8	Т.: «Астон»	2016
24		Карп'юк О.Д.	9	Т.: «Астон»	2017
25		Карп'юк О.Д.	10	Т.: «Астон»	2018
26		Карп'юк О.Д.	11	Т.: «Астон»	2019
27	Німецька мова	Сотникова С.І. Гоголева Г.В.	8	Х.: «Ранок»	2016
28		Сотникова С.І. Гоголева Г.В.	9	Х.: «Ранок»	2017
29		Сотникова С.І. Гоголева Г.В.	10	Х.: «Ранок»	2018
30		Сотникова С.І.	11	Х.: «Ранок»	2019

		Гоголева Г.В.			
31	Алгебра	Бевз Г.П., Бевз Г.В.	8	Х.: «Освіта»	2016
32		Істер О.І.	9	К.: «Генеза»	2017
33	Геометрія	Бевз Г.П., Бевз Г.В., Владімірова Н.Г.	8	К.: «Освіта»	2016
34		Істер О.І.	9	К.: «Генеза»	2017
35	Математика	Істер О.І.	10	К.: «Генеза»	2018
36		Істер О.І.	11	К.: «Генеза»	2019
37	Інформатика	Бондаренко О.О., Ластовецький В.В., Пилипчук О.П.	8	Х.: «Ранок»	2016
38		Бондаренко О.О., Ластовецький В.В., Пилипчук О.П., Шестопапов Є.А.	9	Х.: «Ранок»	2017
39		Бондаренко О.О., Ластовецький В.В., Пилипчук О.П., Шестопапов Є.А.	10	Х.: «Ранок»	2019
40	Фізика	Бар'яхтар В.Г., Довгий С.О., Божинова Ф.Я., Кірюхіна О.О.	8	Х.: «Ранок»	2016
41		Бар'яхтар В.Г., Довгий С.О., Божинова Ф.Я., Кірюхіна О.О.	9	Х.: «Ранок»	2017
42		Бар'яхтар В.Г. Довгий С.О.	10	Х.: «Ранок»	2018
43		Бар'яхтар В.Г. Довгий С.О.	11	Х.: «Ранок»	2019
44	Астрономія	Сиротюк В.Д. Мірошніченко Ю.Б.	11	К.: «Генеза»	2019
45	Хімія	Буринська Н.М.	8	К.: «Педагогічна думка»	2016
46		Буринська Н.М., Величко Л.П.	9	К.: «Педагогічна думка»	2017
47		Попель П.П.	10	Т.: «Академія»	2018
48		Попель П.П., Крикля Л.С.	11	К.: «Академія»	2019
49	Захист Вітчизни. Профільний рівень	К. Пашко; І. Герасимов; Ю. Щирба; М. Фуця Наказ МОН України №472 від 12.04.2019р.	11	Т.: «Астон»	2019
50	Основи здоров'я	Бойченко Т.Є. Василяшко І.П. Гурська О.К.	8	К.: «Генеза»	2016
51					
52	Трудове навчання (технічні види праці)	Терещук А.І. Захаревич М.І.	8	К.: «Літера ЛТД»	2016
53		Терещук А.І.	9	К.: «Літера ЛТД»	2017
54	Географія	Бойко В.М. Дітчук І.Л.	8	Кам-Под.: «Абетка»	2016

		Заставецька Л.Б.			
55		Бойко В.М, Дітчук І.Л., Гринюк Т.А., Смаль І.В., Харенко І.М.	9	Тернопіль.: «Підручники і посібники»	2017
56		Бойко В.М. Брайчевський Ю.С. Яценко Б.П.	10	К.: «Перун»	2018
57		Довгань Л.Д. Стадник О.Г.	11	Х.: «Ранок»	2019
58	Біологія	Матяш Н.Ю. Остапченко Л.І. Пасічніченко О.М.	8	К.: «Генеза»	2016
59		Остапченко Л.І. Балан П.Г. Поліщук В.П.	9	К.: «Генеза»	2017
60	Біологія і екологія	Остапченко Л.І.	10	К.: «Генеза»	2018
61		Остапченко Л.І. Балан П.Г.	11	К.: «Генеза»	2019
62	Мистецтво	Назаренко Н.В., Чен Н.В., Галегова Д.О.	8	Х.: «Оберіг»	2016
63		Назаренко Н.В., Чен Н.В., Севастьянова Д.О., Мерзлікіна М.М.	9	Х.: «Оберіг»	2017

4.2 Форми організації освітнього процесу

Освітній процес у ліцеї організовано в безпечному освітньому середовищі. Форма організації освітнього процесу – очна. В залежності від безпекової ситуації в населеному пункті форма організації освітнього процесу в Прикарпатському військово-спортивному ліцеї може змінюватися впродовж навчального року.

Запровадження та організація освітнього процесу в певному режимі, у тому числі переривання освітнього процесу у разі включення сигналу «Повітряна тривога» або інших сигналів оповіщення, здійснюється відповідно до листа МОН від 16.06.2023 № 1/12186-23 «Про організацію 2023/2024 навчального року в закладах загальної середньої освіти».

Основними формами організації освітнього процесу в ліцеї в залежності від поставлених цілей є такі типи навчальних занять:

- формування компетентностей;
- розвитку компетентностей;
- перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей;
- корекції основних компетентностей;
- комбінований урок.

Окрім того, в залежності від практичної спрямованості навчального заняття педагоги ліцею використовують такі форми організації освітнього процесу як екскурсії, подорожі, заняття-семінари, конференції, форуми, брейн-

ринги, квести, інтерактивні навчальні заняття (уроки-«суди», урок-дискусійна група, навчальні заняття під час самоврядування), інтегровані навчальні заняття, навчальні заняття проблемно-пошукового характеру, проекти, дослідження, заняття художньо-естетичного характеру, навчально-польові заняття, заняття під час навчальної практики, відео-заняття (під час дистанційного навчання на платформах відеоконференцій) тощо.

З метою засвоєння нового матеріалу та розвитку компетентностей крім уроку проводяться навчально-практичні заняття. Ця форма організації поєднує виконання різних практичних вправ, нормативів відповідно до змісту окремих предметів, менш регламентована й має акцент на більшій самостійності ліцеїстів в дослідницькій та практичній діяльності. Практичне заняття – це така форма організації, в якій здобувачам освіти надається можливість застосовувати отримані ними знання у практичній діяльності. До практичних занять у ліцеї належать і заняття у 10-х н.в. під час польових навчальних зборів, які проходять у цьому навчальному році в період з 03.06.2024 по 14.06.2024 року. З метою реалізації контрольних функцій освітнього процесу річна оцінка з предмету «Захист України» у 10 взводах виставляється, враховуючи результати підсумкового оцінювання польових навчальних зборів.

Заклад здійснює планування компенсаторних заходів для подолання освітніх втрат, які відображено у відповідному розділі річного плану роботи. Головні зусилля педагогічного колективу зосереджено на виявленні зон, що потребують надолуження навчальних втрат, коригування навчального часу між темами з урахуванням виявлених освітніх втрат, забезпечення системної підтримки індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів освіти шляхом проведення індивідуальних та групових консультацій з ліцеїстами для усунення прогалин у знаннях із предмету, розробку додаткового матеріалу для повторного опрацювання навчального матеріалу здобувачами освіти (карти опорних знань з предмета до ключових тем освітньої галузі, розробку різнорівневих завдань для перевірки рівня оволодіння ліцеїстами відомостями ключових тем, тощо). У календарно-тематичному плануванні педагоги виділяють достатню кількість навчального часу для повторення і проведення діагностування результатів навчання за попередній рік. Спосіб діагностування залишкових результатів навчання вчитель обирає самостійно. Результати діагностування не підлягають обліку і не враховуються під час оцінювання за перший семестр. Результати діагностування педагоги використовують для коригування календарно-тематичного плану вивчення предмета. Залежно від готовності здобувачів освіти оволодівати програмовим матеріалом учитель може розширити (збільшити) тематичний блок «Повторення (за попередній навчальний рік)» для подолання виявлених утруднень і відповідно ущільнити програмовий матеріал, який має вивчатися, або опрацювати нові тематичні блоки, але перші уроки, виділені на опрацювання теми, присвячувати повторенню тих тем попереднього класу, на яких базується вивчення даної теми. Відтак, календарно-тематичний план протягом навчального року може змінюватися залежно від результатів навчального поступу ліцеїстів.

Відповідно до структури в період з 03 червня по 07 червня 2024 року у 8-х навчальних взводах може проходити навчальна практика за окремим затвердженим планом (екскурсії, конкурси, змагання тощо). Екскурсії в першу чергу покликані показати ліцеїстам практичне застосування знань, отриманих при вивченні змісту окремих предметів.

Не порушуючи академічної доброчесності, за умови самостійного розроблення проєкту, ліцеїсти можуть самостійно знімати та монтувати відеофільми, підбирати матеріал, аналізувати виконану роботу.

У ліцеї, залежно від безпекової ситуації в регіоні за рішенням військово-цивільної адміністрації, може організовуватися дистанційне навчання – організація освітнього процесу за дистанційною формою або шляхом використання технологій дистанційного навчання в різних формах здобуття освіти в умовах віддаленості один від одного його учасників та їх як правило опосередкованої взаємодії в освітньому середовищі. Дистанційне навчання у ліцеї функціонує на базі сучасних освітніх, інформаційно-комунікаційних (цифрових) технологій (відповідно до «Положення про дистанційне навчання у Прикарпатському військово-спортивному ліцеї-інтернаті Івано-Франківської обласної ради» (протокол засідання педагогічної ради №2 від 05.01.2021, затверджено наказом начальника ліцею від 05.01.2021 року №02/02-02-од).

Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватися та розширюватися у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року.

Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

4.3 Опис та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти

Для забезпечення ефективності освітніх і управлінських процесів, які безпосередньо впливають на якість результатів навчання здобувачів освіти, забезпечують формування їхніх ключових компетентностей, а також сприяють всебічному розвитку особистості ліцеїста в освітньому процесі у ліцеї розроблена та працює «Внутрішня система забезпечення якості освіти Прикарпатського військово-спортивного ліцею-інтернату Івано-Франківської обласної ради» (протокол засідання педагогічної ради №4 від 26.02.2021, затверджено наказом начальника ліцею від 01.03.2021 року №34/02-02-од).

На виконання ст. 41 п.3 розділу V Закону України «Про освіту», ст.42 розділу VI Закону України «Про повну загальну середню освіту» внутрішня система забезпечення якості освіти ліцею включає компоненти, які згруповано за чотирма напрямками освітньої діяльності ліцею:

- освітнє середовище закладу освіти;
- система оцінювання здобувачів освіти;
- педагогічна діяльність педагогічних працівників закладу освіти;
- управлінські процеси ліцею.

Відповідні компоненти (вимоги), які визначають якісне функціонування кожного напрямку діяльності ліцею та системи в цілому окреслено у «Положенні про внутрішню систему забезпечення якості освіти в Прикарпатському військово-спортивному ліцеї-інтернаті Івано-Франківської обласної ради» (протокол засідання педагогічної ради №4 від 26.02.2021, затверджено наказом начальника ліцею від 01.03.2021 року №34/02-02-од).

Функціонування «Внутрішньої системи забезпечення якості освіти» згідно зі ст. 26 Закону України «Про освіту» забезпечує начальник ліцею.

РОЗДІЛ V

Шляхи реалізації освітньої програми

Відповідно до Стратегії розвитку Прикарпатського військово-спортивного ліцею (затверджена наказом директора департаменту освіти, науки та молодіжної політики Івано-Франківської облдержадміністрації від 03.06.2021 року №187) реалізація освітньої програми здійснюється через такі напрямки:

1. Сучасне освітнє середовище.
2. Професійна майстерність педагогів.
3. Освітня діяльність ліцеїстів.
4. Виховання особистості.
5. Військово-патріотичне виховання
6. Управлінська діяльність.
7. Освіта без кордонів.

Мета, завдання, пріоритети та очікувані результати по кожному з даних напрямків детально окреслено у Стратегії розвитку ліцею.

Загальна середня освіта є невід'ємною органічною складовою безперервної освіти. Вона є основою соціалізації молоді людини в суспільстві, фундаментом та основою для подальшої її освіти чи майбутньої трудової діяльності і забезпечує наступність у становленні людини в процесі її переходу від дитинства до дорослого життя. Тому ліцей дотримується, з одного боку наступності з базовою освітою, зокрема в питаннях базового компонента її змісту, з іншого – створює основу для загальнонаукової, загальнокультурної і допрофесійної підготовки фахівців до майбутньої професії офіцера ЗСУ та інших силових структур України.

Ліцей є спеціалізованим закладом загальної середньої освіти з військово-професійною спрямованістю навчання та виховання і належить до закладів з поглибленим вивченням програм військово-спортивної підготовки юнаків з наданням їм знань, вмінь і практичних навичок в обсязі молодшого командира, підготовки до вступу у ЗВВО, інші військові заклади силових структур.

Прийом до ліцею здійснюється відповідно до Правил прийому до Прикарпатського військово-спортивного ліцею Івано-Франківської обласної ради, погодженими департаментом освіти і науки Івано-Франківської облдержадміністрації та схваленими педагогічною радою ліцею.

РОЗДІЛ VI

Програмно-методичне забезпечення освітньої програми

Для виконання навчальних планів ліцею на 2023/2024 навчальний рік передбачено використання, затверджених Міністерством освіти і науки України, навчальних програм з усіх предметів інваріантної частини; курсів за вибором і факультативів варіативної складової, гуртків, що забезпечує інтеграцію загальноосвітніх програм, у єдину освітню програму, що дозволяє одержати запланований результат освіти – «модель» випускника.

Навчальні програми для забезпечення базового рівня загальної середньої освіти використані з переліку навчальних програм, затвердженим наказами Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 р. № 804 та від 03.08.2022 № 698.

Навчальні програми для профільного рівня загальної середньої освіти використані з переліку навчальних програм, затвердженим наказами Міністерства освіти і науки України від 23.10.2017 р. № 804 та від 03.08.2022 № 698.

РОЗДІЛ VII

Прикінцеві положення

У складанні «Освітньої програми Прикарпатського військово-спортивного ліцею Івано-Франківської обласної ради» брали участь:

1. Начальник Прикарпатського ВСЛ Івано-Франківської обласної ради полковник Мартинюк М.Л.
2. Заступник начальника з навчальної роботи Ільницька Н.Б.
3. Заступник начальника з виховної роботи Барган Я.І.
4. Заступник начальника з навчально-виховної роботи полковник Куцань М.Н.
5. Командири рот, старші офіцери-вихователі: полковник Шамрайов В.І., підполковник Колюжев О.І.
6. Практичний психолог Рубінський М.М.
7. Голови методичних комісій: Білічак Г.В., Войчишин В.І., Війтик С.Б., Нищак О.М., Савчин Г.Д., Юринець О.Л.
8. План «Освітньої програми Прикарпатського військово-спортивного ліцею Івано-Франківської обласної ради» обговорений на засіданнях методичних комісій ліцею.